

418

OZNÁMENIE

Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky oznamuje, že 6. novembra 1997 bol v Štrasburgu podpísaný Európsky dohovor o občianstve.

Národná rada Slovenskej republiky vyslovila súhlas s týmto dohovorom uznesením č. 789/1997 zo 4. novembra 1997 a predseda vlády Slovenskej republiky ho v zastúpení prezidenta Slovenskej republiky ratifikoval 30. apríla 1998. Ratifikačná listina bola zaregistrovaná u generálneho tajomníka Rady Európy, depozitára dohovoru, 27. mája 1998.

Dohovor nadobudol platnosť pre Slovenskú republiku 1. marca 2000 na základe článku 27 ods. 2.

EURÓPSKY DOHOVOR O OBČIANSTVE

P R E A M B U L A

Členské štáty Rady Európy a ostatné štáty, ktoré podpísali tento dohovor,

majúc na zreteli, že cieľom Rady Európy je dosiahnuť väčšiu jednotu jej členov,

pamätajúc na mnohé medzinárodné listiny vzťahujúce sa na občianstvo, viacnásobné občianstvo a stav bez štátnej príslušnosti,

uznávajúc, že v záležitostiach týkajúcich sa občianstva by sa mali brať do úvahy legitímne záujmy štátov i legitímne záujmy jednotlivcov,

želajúc si podporiť progresívny vývoj právnych princípov týkajúcich sa občianstva, ako aj ich prijatie vo vnútroštátnom právnom poriadku a v najväčšej možnej miere predchádzať prípadom stavu bez štátnej príslušnosti,

želajúc si predchádzať diskriminácii v záležitostiach týkajúcich sa občianstva,

vedomé si práva na rešpektovanie rodinného života obsiahnutého v článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

uvádzajúc rôzny prístup štátov k otázke viacnásobného občianstva a uznávajúc, že každý štát sa slobodne rozhoduje, aké dôsledky vo svojej vnútornej právnej norme pripisuje skutočnosti, že občan nadobúda alebo má ďalšie občianstvo,

súhlasiac s tým, že je nevyhnutné hľadať primerané riešenia dôsledkov viacnásobného občianstva, najmä pokiaľ ide o práva a povinnosti občanov s viacnásobným občianstvom,

majúc na zreteli, že je nevyhnutné, aby sa od osôb majúcich občianstvo dvoch alebo viacerých zmluvných štátov vyžadovalo splnenie ich vojenských záväzkov vo vzťahu iba k jednému z týchto štátov,

majúc na zreteli potrebu podporovať medzinárodnú

spoluprácu medzi štátnymi orgánmi zodpovednými za záležitosti týkajúce sa občianstva,

dohodli sa takto:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Cieľ dohovoru

Tento dohovor ustanovuje princípy a pravidlá týkajúce sa občianstva fyzických osôb a pravidlá upravujúce vojenské záväzky v prípadoch viacnásobného občianstva, s ktorými musí byť vnútroštátna právna norma zmluvných štátov v súlade.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto dohovoru

- „občianstvo“ znamená právnu väzbu medzi osobou a štátom a neoznačuje etnický pôvod osoby,
- „viacnásobné občianstvo“ znamená súčasné vlastníctvo dvoch alebo viacerých občianstiev tou istou osobou,
- „dieťa“ znamená každú osobu pod vekovou hranicou osemnásť rokov, ak sa plnoletosť podľa zákona aplikovateľného na dieťa nedosiahla skôr,
- „vnútroštátna právna norma“ znamená všetky druhy ustanovení vnútroštátneho právneho poriadku vrátane ústavy, zákonov, predpisov, nariadení, procesného práva, obyčajových pravidiel a praxe, ako aj pravidiel odvodených zo záväzných medzinárodných dokumentov.

KAPITOLA II

VŠEOBECNÉ PRINCÍPY TÝKAJÚCE SA OBČIANSTVA

Článok 3

Kompetencia štátu

1. Každý štát vo svojom právnom poriadku ustanoví, kto sú jeho občania.

2. Túto právnu normu ostatné štáty akceptujú, ak je v súlade s platnými medzinárodnými dohovormi, obyčajovým medzinárodným právom a všeobecne uznanými princípmi práva týkajúcimi sa občianstva.

Článok 4

Princípy

Normy týkajúce sa občianstva každého zmluvného štátu budú vychádzať z týchto princípov:

- a) každý má právo na občianstvo,
- b) musí sa predchádzať stavu bez štátnej príslušnosti,
- c) nikto nebude svojvoľne zbavený svojho občianstva,
- d) ani manželstvo, ani zrušenie manželstva medzi občanom zmluvného štátu a cudzincom, ani zmena občianstva jedného z manželov počas manželstva neovplyvní automaticky občianstvo druhého z manželov.

Článok 5

Nediskriminácia

1. Normy zmluvného štátu týkajúce sa občianstva nebudú obsahovať rozdiely ani zahŕňať prax, ktoré predstavujú diskrimináciu na základe pohlavia, náboženstva, rasy, farby alebo národného, alebo etnického pôvodu.

2. Každý zmluvný štát sa bude riadiť princípom nediskriminácie svojich občanov, či sa stali jeho občanmi narodením alebo nadobudli občianstvo neskôr.

KAPITOLA III

PRAVIDLÁ TÝKAJÚCE SA OBČIANSTVA

Článok 6

Nadobudnutie občianstva

1. Každý zmluvný štát ustanoví vo svojej vnútroštátnej právnej norme, aby jeho občianstvo nadobudli zo zákona tieto osoby:

- a) deti, ktorých jeden z rodičov má v čase ich narodenia občianstvo tohto zmluvného štátu, čo podlieha ľubovoľným výnimkám, ktoré môžu byť ustanovené vnútroštátnou právnou normou tohto štátu vo vzťahu k deťom narodeným v zahraničí. Vo vzťahu k deťom, ku ktorým rodičovstvo je určené uznaním, súdnym rozhodnutím alebo podobnými postupmi, môže každý zmluvný štát ustanoviť, že dieťa nadobudne občianstvo postupom ustanoveným jeho vnútroštátnou právnou normou,
- b) nájdení nájdení na jeho území, ktorí by inak boli bez štátnej príslušnosti.

2. Každý zmluvný štát vo svojej právnej norme ustanoví, aby jeho občianstvo nadobudli deti narodené na jeho území, ktoré pri narodení nenadobúdajú ďalšie občianstvo. Také občianstvo bude udelené

- a) narodením zo zákona alebo
- b) neskôr deťom, ktoré ostali bez štátnej príslušnosti, po podaní žiadosti takým dieťaťom alebo v jeho mene príslušnému orgánu spôsobom, ktorý predpisuje vnútroštátna právna norma zmluvného štátu. Takú žiadosť možno podmieniť zákonným a obvyklým pobytom na jeho území v období nepresahujúcom päť rokov bezprostredne predchádzajúcich podaniu žiadosti.

3. Každý zmluvný štát vo svojej vnútroštátnej právnej norme ustanoví možnosť naturalizácie osôb, ktoré majú zákonný a obvyklý pobyt na jeho území. Pri určení podmienok naturalizácie neustanoví obdobie pobytu presahujúce 10 rokov pred podaním žiadosti.

4. Každý zmluvný štát vo svojej vnútroštátnej právnej norme uľahčí nadobudnutie občianstva týmto osobám:

- a) manželom a manželkám svojich občanov,
- b) deťom jedného zo svojich občanov, na ktoré sa vzťahuje výnimka uvedená v článku 6 ods. 1 písm. a),
- c) deťom, ktorých jeden z rodičov nadobúda alebo nadobudol jeho občianstvo,
- d) deťom adoptovaným jedným zo svojich občanov,
- e) osobám, ktoré sa narodili na jeho území a majú tam zákonný a obvyklý pobyt,
- f) osobám, ktoré majú zákonný a obvyklý pobyt na jeho území v období začínajúcim pred 18. rokom života; toto obdobie ustanoví vnútroštátna právna norma príslušného zmluvného štátu,
- g) osobám bez štátnej príslušnosti a osobám s priznaným postavením utečenca, ktoré majú zákonný a obvyklý pobyt na jeho území.

Článok 7

Strata občianstva zo zákona alebo z iniciatívy zmluvného štátu

1. Zmluvný štát nemôže vo svojej vnútroštátnej právnej norme ustanoviť stratu občianstva zo zákona alebo na základe iniciatívy zmluvného štátu okrem týchto prípadov:

- a) dobrovoľné nadobudnutie ďalšieho občianstva,
- b) nadobudnutie občianstva zmluvného štátu podvodným konaním, na základe falošnej informácie alebo zatajania ľubovoľnej relevantnej skutočnosti žiadateľom,
- c) dobrovoľná služba v zahraničných ozbrojených silách,
- d) konanie vážne poškodzujúce životné záujmy zmluvného štátu,
- e) nedostatočná skutočná väzba medzi zmluvným štátom a občanom s obvyklým pobytom v zahraničí,
- f) ak je počas neplnoletosti dieťaťa ustanovené, že predbežné podmienky určené vnútroštátnou právnou normou, ktoré viedli k nadobudnutiu občianstva zmluvného štátu zo zákona, už ďalej nesplňa,
- g) adopcia dieťaťa, ak dieťa nadobudne alebo má cu-

dzie občianstvo jedného adoptívneho rodiča alebo oboch adoptívnych rodičov.

2. Zmluvný štát môže ustanoviť stratu občianstva u detí, ktorých rodičia stratia toto občianstvo, okrem prípadov zahrnutých v odseku 1 písm. c) a d). Deti však toto občianstvo nestratia, ak si ho jeden z rodičov ponechá.

3. Zmluvný štát nemôže vo svojej vnútroštátnej právnej norme ustanoviť stratu svojho občianstva podľa odsekov 1 a 2 tohto článku, ak by sa tým takáto osoba stala osobou bez štátnej príslušnosti, s výnimkou prípadov uvedených v odseku 1 písm. b) tohto článku.

Článok 8

Strata občianstva na základe iniciatívy jednotlivca

1. Každý zmluvný štát umožní osobe zrieknutie sa občianstva za predpokladu, že sa tým taká osoba nestane osobou bez štátnej príslušnosti.

2. Zmluvný štát však môže vo svojej vnútroštátnej právnej norme ustanoviť, že zrieknutie sa občianstva môžu uskutočniť iba občania, ktorí majú obvyklý pobyt v zahraničí.

Článok 9

Obnovenie občianstva

Každý zmluvný štát v prípadoch a za podmienok ustanovených vo svojej vnútroštátnej právnej norme uľahčí opätovné nadobudnutie občianstva bývalým občanom, ktorí majú zákonný a obvyklý pobyt na jeho území.

KAPITOLA IV

POSTUPY TÝKAJÚCE SA OBČIANSTVA

Článok 10

Vybavovanie žiadostí

Každý zmluvný štát zabezpečí, aby sa žiadosti týkajúce sa nadobudnutia, zachovania, straty, opätovného nadobudnutia alebo osvedčenia jeho občianstva vybavili v primeranom čase.

Článok 11

Rozhodnutia

Každý zmluvný štát zabezpečí, aby rozhodnutia týkajúce sa nadobudnutia, zachovania, straty, opätovného nadobudnutia alebo osvedčenia jeho občianstva obsahovali písomné odôvodnenie.

Článok 12

Právo na preskúmanie

Každý zmluvný štát zabezpečí, aby rozhodnutia týkajúce sa nadobudnutia, zachovania, straty, opätovného nadobudnutia alebo osvedčenia jeho občianstva boli preskúmateľné v správnom alebo v súdnom konaní v súlade s jeho vnútroštátnou právnou normou.

Článok 13

Poplatky

1. Každý zmluvný štát zabezpečí, aby poplatky za nadobudnutie, zachovanie, stratu, opätovné nadobudnutie alebo osvedčenie jeho občianstva boli primerané.

2. Každý zmluvný štát zabezpečí, aby poplatky za správne alebo súdne preskúmanie neboli prekážkou pre žiadateľov.

KAPITOLA V

VIACNÁSObNÉ OBČIANSTVO

Článok 14

Prípady viacnásobného občianstva zo zákona

1. Zmluvný štát umožní

- a) deťom, ktoré majú rôzne občianstvá nadobudnuté automaticky pri narodení, aby si ich ponechali,
- b) svojim občanom mať ďalšie občianstvo, keď toto ďalšie občianstvo automaticky nadobudli manželstvom.

2. Na zachovanie občianstiev uvedených v odseku 1 sa vzťahujú príslušné ustanovenia článku 7 tohto dohovoru.

Článok 15

Iné možné prípady viacnásobného občianstva

Ustanovenia tohto dohovoru neobmedzujú právo zmluvného štátu ustanoviť vo svojej vnútroštátnej právnej norme, či

- a) si jeho občania, ktorí nadobudnú alebo majú občianstvo ďalšieho štátu, jeho občianstvo ponechajú alebo ho stratia,
- b) nadobudnutie alebo zachovanie jeho občianstva je podmienené zrieknutím sa alebo stratou ďalšieho občianstva.

Článok 16

Ochrana predchádzajúceho občianstva

Zmluvný štát nepodmiene nadobudnutie alebo zachovanie svojho občianstva zrieknutím sa alebo stratou ďalšieho občianstva v prípadoch, keď také zrieknutie sa alebo strata nie je možná alebo ju nemožno odôvodnene vyžadovať.

Článok 17

Práva a povinnosti súvisiace s viacnásobným občianstvom

1. Občania zmluvného štátu majúci ďalšie občianstvo majú na území toho zmluvného štátu, v ktorom majú trvalý pobyt, rovnaké práva a povinnosti ako ostatní občania tohto zmluvného štátu.

2. Ustanovenia tejto kapitoly sa netýkajú

- a) pravidiel medzinárodného práva súvisiacich s diplomatickou a konzulárnou ochranou zmluvného

- štátu v prospech jedného z jeho občanov, ktorý má súčasne ďalšie občianstvo,
- b) uplatnenia pravidiel súkromného medzinárodného práva každého zmluvného štátu v prípadoch viacnásobného občianstva.

KAPITOLA VI

NÁSTUPNÍCTVO ŠTÁTOV A OBČIANSTVO

Článok 18

Princípy

1. Vo veciach občianstva v prípadoch nástupníctva štátov každý príslušný zmluvný štát rešpektuje princípy právneho štátu, normy týkajúce sa ľudských práv a princípy obsiahnuté v článkoch 4 a 5 tohto dohovoru a v odseku 2 tohto článku, najmä v záujme predchádzania stavu bez štátnej príslušnosti.

2. Pri rozhodovaní o udelení alebo zachovaní občianstva v prípadoch nástupníctva štátov zohľadní každý príslušný zmluvný štát najmä

- skutočnú a účinnú väzbu medzi osobou a štátom,
- obvyklý pobyt osoby v čase nástupníctva štátu,
- vôľu osoby,
- pôvod osoby.

3. Na prípady, keď nadobudnutie občianstva podlieha strate cudzieho občianstva, sa vzťahujú ustanovenia článku 16 tohto dohovoru.

Článok 19

Vyriešenie medzinárodnou dohodou

V prípadoch nástupníctva štátov sa príslušné zmluvné štáty budú usilovať o úpravu záležitostí týkajúcich sa občianstva dohodou medzi sebou a tam, kde je to možné, vo vzťahu k iným štátom. Také dohody budú rešpektovať princípy a pravidlá, ktoré sú obsiahnuté v tejto kapitole alebo na ktoré táto kapitola odkazuje.

Článok 20

Princípy týkajúce sa neobčanov

1. Každý zmluvný štát rešpektuje tieto princípy:
- občania predchádzajúceho štátu s obvyklým pobytom na území, nad ktorým zvrchovanosť je prenesená na nástupnícky štát, ktorí nenadobudli jeho občianstvo, majú právo ostať v tomto štáte,
 - k osobám uvedeným v písmene a) sa bude pristupovať rovnako ako k občanom nástupníckeho štátu v súvislosti so sociálnymi a ekonomickými právami.

2. Každý zmluvný štát môže osoby uvedené v odseku 1 vyňať zo zamestnania vo verejnej službe zahŕňajúcej výkon zvrchovaných právomocí.

KAPITOLA VII
VOJENSKÉ ZÁVÄZKY V PRÍPADOCH
VIACNÁSOBNÉHO OBČIANSTVA

Článok 21

Splnenie vojenských záväzkov

1. Od osôb majúcich občianstvo dvoch alebo viacerých zmluvných štátov sa vyžaduje splnenie ich vojenských záväzkov iba vo vzťahu k jednému z týchto zmluvných štátov.

2. Spôsoby aplikácie odseku 1 môžu ustanovovať osobitné dohody medzi zmluvnými štátmi.

3. Okrem prípadov, keď osobitná zmluva, ktorá bola uzavretá alebo môže byť uzavretá, ustanovuje inak, sa na osoby majúce občianstvo dvoch a viacerých zmluvných štátov vzťahujú tieto ustanovenia:

- všetky takéto osoby podliehajú vojenským záväzkom vo vzťahu k zmluvnému štátu, na ktorého území majú obvyklý pobyt. Majú však možnosť slobodne sa rozhodnúť až do 19. roku života, že si splnia vojenský záväzok ako dobrovoľníci vo vzťahu k ľubovoľnému inému zmluvnému štátu, ktorého sú tiež občanmi minimálne počas obdobia rovnakej sa obdobiu aktívnej vojenskej služby vyžadovanej zmluvným štátom, v ktorom majú obvyklý pobyt,
- osoby, ktoré majú obvyklý pobyt na území zmluvného štátu, ktorého nie sú občanmi, alebo na území štátu, ktorý nie je zmluvným štátom, môžu sa rozhodnúť vykonávať vojenskú službu na území ľubovoľného zmluvného štátu, ktorého sú občanmi,
- o osobách, ktoré si v súlade s pravidlami ustanovenými v písmenách a) a b) splnia vojenské záväzky vo vzťahu k jednému zmluvnému štátu podľa jeho právnych predpisov, platí, že si splnili vojenské záväzky vo vzťahu ku každému inému zmluvnému štátu alebo k zmluvným štátom, ktorých sú tiež občanmi,
- osoby, ktoré si pred nadobudnutím platnosti tohto dohovoru medzi zmluvnými štátmi, ktorých sú občanmi, splnili vo vzťahu k jednému z týchto zmluvných štátov vojenské záväzky v súlade s jeho právnymi predpismi, sa považujú za osoby, ktoré splnili rovnaké záväzky vo vzťahu k ľubovoľnému inému zmluvnému štátu alebo k zmluvným štátom, ktorých sú tiež občanmi,
- osoby, ktoré v súlade s písmenom a) vykonali aktívnu vojenskú službu vo vzťahu k jednému zo zmluvných štátov, ktorých sú občanmi, a neskôr zmenia svoj obvyklý pobyt na územie iného zmluvného štátu, ktorého sú občanmi, podliehajú vojenskej službe v zálohe iba vo vzťahu k druhému uvedenému zmluvnému štátu,
- realizácia tohto článku nebude v nijakom prípade na úkor občianstva takýchto osôb,
- v prípade mobilizácie ktoréhokoľvek zmluvného štátu nebudú záväzky vyplývajúce z tohto článku pre tento zmluvný štát záväzné.

Článok 22

Oslobodenie od vojenských záväzkov
alebo alternatívna civilná služba

Okrem prípadov, keď osobitná zmluva, ktorá bola uzavretá alebo ktorá môže byť uzavretá, ustanovuje inak, vzťahujú sa na osoby majúce občianstvo dvoch a viacerých zmluvných štátov tieto ustanovenia:

- a) článok 21 ods. 3 písm. c) tohto dohovoru sa vzťahuje na osoby, ktoré boli oslobodené od vojenských záväzkov alebo ktoré vykonali civilnú službu ako alternatívu,
- b) osoby, ktoré sú občanmi zmluvného štátu nevyžadujúceho povinnú vojenskú službu, sa považujú za osoby, ktoré si splnili vojenské záväzky, ak majú obvyklý pobyt na území tohto štátu. Považujú sa však za osoby, ktoré si nespĺnili vojenské záväzky vo vzťahu k zmluvnému štátu alebo k štátom, ktorých sú tiež občanmi a kde sa vojenská služba vyžaduje, iba ak by uvedený obvyklý pobyt nepokračoval až do určitého veku, čo každý príslušný zmluvný štát oznámi pri podpise alebo pri uložení svojich ratifikačných listín, listín o prijatí alebo o pristúpení,
- c) osoby, ktoré sú občanmi zmluvného štátu nevyžadujúceho povinnú vojenskú službu, sa považujú za osoby, ktoré si splnili vojenské záväzky, keď v tomto štáte vykonali dobrovoľnú vojenskú službu minimálne v čase, ktorý sa rovná obdobiu aktívnej vojenskej služby zmluvného štátu alebo zmluvných štátov, ktorých sú tiež občanmi, bez ohľadu na miesto ich obvyklého pobytu.

KAPITOLA VIII

SPOLUPRÁCA MEDZI ZMLUVNÝMI ŠTÁTMI

Článok 23

Spolupráca medzi zmluvnými štátmi

1. So zreteľom na uľahčenie spolupráce medzi zmluvnými štátmi ich príslušné orgány

- a) poskytnú generálnemu tajomníkovi informácie o svojej vnútroštátnej právnej norme týkajúcej sa občianstva vrátane prípadov stavu bez štátnej príslušnosti a viacnásobného občianstva a o vývoji v súvislosti s realizáciou dohovoru,
- b) si na požiadanie navzájom poskytnú informácie o svojej vnútroštátnej právnej norme týkajúcej sa občianstva a o vývoji v súvislosti s realizáciou dohovoru.

2. Zmluvné štáty budú spolupracovať medzi sebou a s inými členskými štátmi Rady Európy v rámci príslušného medzivládneho orgánu Rady Európy s cieľom riešiť všetky relevantné problémy a podporovať progresívny vývoj právnych princípov a praxe týkajúcich sa občianstva a s ním súvisiacich záležitostí.

Článok 24

Vzájomná výmena informácií

Každý zmluvný štát môže kedykoľvek vyhlásiť, že bude informovať ktorýkoľvek zmluvný štát, ktorý uro-

bil také isté vyhlásenie, o dobrovoľnom nadobudnutí svojho občianstva občanmi druhého zmluvného štátu v súlade s platnými právnymi predpismi týkajúcimi sa ochrany údajov. Také vyhlásenie môže viesť podmienky, za ktorých zmluvný štát také informácie poskytne. Vyhlásenie možno kedykoľvek vziať späť.

KAPITOLA IX

REALIZÁCIA DOHOVORU

Článok 25

Vyhlásenia týkajúce sa realizácie dohovoru

1. Každý štát môže pri podpise alebo pri uložení svojich ratifikačných listín, listín o prijatí, schválení alebo pristúpení vyhlásiť, že vylúči kapitolu VII z realizácie dohovoru.

2. Ustanovenia kapitoly VII budú platné iba vo vzťahoch medzi zmluvnými štátmi, na ktoré sa vzťahujú.

3. Každý zmluvný štát môže v ktoromkoľvek nasledujúcom období oznámiť generálnemu tajomníkovi Rady Európy, že bude vykonávať ustanovenia kapitoly VII vylúčené pri podpise alebo vo svojich ratifikačných listinách, listinách o prijatí, schválení alebo pristúpení. Toto oznámenie nadobudne platnosť dňom jeho prijatia.

Článok 26

Účinky dohovoru

1. Ustanovenia tohto dohovoru sa netýkajú ustanovení vnútroštátnej právnej normy a platných medzinárodných dokumentov ani tých, ktoré môžu nadobudnúť platnosť, na ktorých základe sa jednotlivcom poskytuje v oblasti občianstva výhodnejšie postavenie.

2. Tento dohovor neobmedzuje vykonávanie

- a) Dohovoru o znížení prípadov viacnásobného občianstva a o vojenských záväzkoch v prípadoch viacnásobného občianstva z roku 1963 a jeho protokolov,
- b) ďalších záväzných medzinárodných dokumentov, ak sú zlučiteľné s týmto dohovorom, vo vzťahu medzi zmluvnými štátmi, ktoré sú týmito dokumentmi viazané.

KAPITOLA X

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 27

Podpis a nadobudnutie platnosti

1. Tento dohovor je otvorený na podpis členskými štátmi Rady Európy a nečlenskými štátmi, ktoré sa zúčastnili na jeho vypracovaní. Tieto štáty môžu vyjadriť súhlas byť viazané dohovorom

- a) podpisom bez výhrady ratifikácie, prijatia alebo schválenia alebo
- b) podpisom podliehajúcim ratifikácii, prijatiu alebo

schváleniu, po ktorom nasleduje ratifikácia, prijatie alebo schválenie.

Ratifikačné listiny, listiny o prijatí alebo schválení budú uložené u generálneho tajomníka Rady Európy.

2. Tento dohovor nadobudne platnosť pre všetky štáty, ktoré vyjadria súhlas byť viazané dohovorom prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa, keď tri členské štáty Rady Európy vyjadria súhlas byť viazané týmto dohovorom podľa ustanovení predchádzajúceho odseku.

3. Vo vzťahu ku každému štátu, ktorý dodatočne vyjadří súhlas byť viazaný dohovorom, dohovor nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa podpisu alebo uloženia jeho ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo schválení.

Článok 28

Pristúpenie

1. Po nadobudnutí platnosti dohovoru môže Výbor ministrov Rady Európy vyzvať každý nečlenský štát Rady Európy, ktorý sa nezúčastnil na jeho vypracovaní, na pristúpenie k dohovoru.

2. Pre každý pristupujúci štát tento dohovor nadobudne platnosť v prvý deň mesiaca, ktorý nasleduje po uplynutí troch mesiacov odo dňa uloženia listiny o pristúpení u generálneho tajomníka Rady Európy.

Článok 29

Výhrady

1. Voči ustanoveniam obsiahnutým v kapitolách I, II a VI tohto dohovoru nemožno urobiť žiadne výhrady. Každý štát môže pri podpise alebo pri uložení svojej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo o pristúpení urobiť jednu výhradu alebo viac výhrad voči ostatným ustanoveniam dohovoru, ak sú zlučiteľné s cieľom a účelom tohto dohovoru.

2. Každý štát, ktorý urobil jednu výhradu alebo viac výhrad, oznámi generálnemu tajomníkovi Rady Európy príslušný obsah svojej vnútroštátnej právnej normy alebo akékoľvek ďalšie príslušné informácie.

3. Štát, ktorý urobil jednu výhradu alebo viac výhrad podľa odseku 1, posúdi celkovo alebo čiastočne späťvzatie, len čo to okolnosti umožnia. Také späťvzatie sa urobí oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy a nadobudne platnosť dňom jeho prijatia.

4. Každý štát, ktorý rozširuje realizáciu tohto dohovoru na územie uvedené vo vyhlásení podľa článku 30 ods. 2, môže v súvislosti s týmto územím urobiť jednu výhradu alebo viac výhrad v súlade s ustanoveniami predchádzajúcich bodov.

5. Zmluvný štát, ktorý urobil výhrady voči ktorémukoľvek ustanoveniu kapitoly VII dohovoru, nemôže trvať na uplatnení týchto ustanovení ďalším zmluvným štátom s výnimkou, že tento štát sám prijal tieto ustanovenia.

Článok 30

Územná pôsobnosť

1. Každý štát môže pri podpise alebo pri uložení svojej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo pristúpení vymedziť územie alebo územia, na ktoré sa tento dohovor bude vzťahovať.

2. Každý štát môže kedykoľvek neskôr vyhlásením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy rozšíriť platnosť tohto dohovoru na každé územie vymedzené vo vyhlásení, za ktorého medzinárodné vzťahy zodpovedá alebo v ktorého mene je oprávnený sa zaväzovať.

Pre také územie dohovor nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa, keď generálny tajomník takéto vyhlásenie prijal.

3. Každé vyhlásenie urobené podľa oboch predchádzajúcich bodov možno v súvislosti s každým územím vymedzeným v takom vyhlásení vziať späť oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi. Späťvzatie nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa, keď generálny tajomník také oznámenie prijal.

Článok 31

Vypovedanie

1. Každá strana môže dohovor ako celok alebo kapitolu VII kedykoľvek vypovedať iba oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy.

2. Také vypovedanie nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa, keď generálny tajomník oznámenie prijal.

Článok 32

Oznámenia generálneho tajomníka

Generálny tajomník Rady Európy oznámi členským štátom Rady Európy, každému signatárovi, každej strane a každému inému štátu, ktorý pristúpil k tomuto dohovoru,

- a) každý podpis,
- b) uloženie každej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo pristúpení,
- c) každý dátum nadobudnutia platnosti dohovoru v súlade s článkami 27 a 28 tohto dohovoru,
- d) každú výhradu a späťvzatie výhrad urobených podľa ustanovení článku 29 tohto dohovoru,
- e) každé oznámenie alebo vyhlásenie urobené podľa ustanovení článkov 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30 a 31 tohto dohovoru,
- f) každý iný úkon, oznámenie alebo vyhlásenie týkajúce sa tohto dohovoru.

Na dôkaz toho podpísaní, ktorí boli na to riadne splnomocnení, podpísali tento dohovor.

Dané v Štrasburgu 6. novembra 1997 v anglickom a vo francúzskom jazyku, pričom obe znenia majú rovnakú platnosť, v jednom vyhotovení, ktoré bude

uložené v archíve Rady Európy. Generálny tajomník Rady Európy zašle overené kópie každému členskému štátu Rady Európy, nečlenským štátom, ktoré sa zú-

častnili na vypracovaní tohto dohovoru, a každému štátu, ktorý bol vyzvaný, aby pristúpil k tomuto dohovoru.

**Príloha
k č. 418/2000 Z. z.****EUROPEAN CONVENTION ON NATIONALITY****P R E A M B L E**

The member States of the Council of Europe and the other States signatory to this Convention,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve greater unity between its members;

Bearing in mind the numerous international instruments relating to nationality, multiple nationality and statelessness;

Recognising that, in matters concerning nationality, account should be taken both of the legitimate interests of States and those of individuals;

Desiring to promote the progressive development of legal principles concerning nationality, as well as their adoption in internal law and desiring to avoid, as far as possible, cases of statelessness;

Desiring to avoid discrimination in matters relating to nationality;

Aware of the right to respect for family life as contained in Article 8 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms;

Noting the varied approach of States to the question of multiple nationality and recognising that each State is free to decide which consequences it attaches in its internal law to the fact that a national acquires or possesses another nationality;

Agreeing on the desirability of finding appropriate solutions to consequences of multiple nationality and in particular as regards the rights and duties of multiple nationals;

Considering it desirable that persons possessing the nationality of two or more States Parties should be required to fulfil their military obligations in relation to only one of those Parties;

Considering the need to promote international co-operation between the national authorities responsible for nationality matters,

Have agreed as follows:

**CHAPTER I
GENERAL MATTERS****Article 1
Object of the Convention**

This Convention establishes principles and rules relating to the nationality of natural persons and rules

regulating military obligations in cases of multiple nationality, to which the internal law of States Parties shall conform.

**Article 2
Definitions**

For the purpose of this Convention:

- (a) "nationality" means the legal bond between a person and a State and does not indicate the person's ethnic origin;
- (b) "multiple nationality" means the simultaneous possession of two or more nationalities by the same person;
- (c) "child" means every person below the age of 18 years unless, under the law applicable to the child, majority is attained earlier;
- (d) "internal law" means all types of provisions of the national legal system, including the constitution, legislation, regulations, decrees, case-law, customary rules and practice as well as rules deriving from binding international instruments.

**CHAPTER II
GENERAL PRINCIPLES RELATING TO NATIONALITY****Article 3
Competence of the State**

1. Each State shall determine under its own law who are its nationals.

2. This law shall be accepted by other States in so far as it is consistent with applicable international conventions, customary international law and the principles of law generally recognised with regard to nationality.

**Article 4
Principles**

The rules on nationality of each State Party shall be based on the following principles:

- (a) everyone has the right to a nationality;
- (b) statelessness shall be avoided;
- (c) no one shall be arbitrarily deprived of his or her nationality;
- (d) neither marriage nor the dissolution of a marriage between a national of a State Party and an alien, nor the change of nationality by one of the spouses during marriage, shall automatically affect the nationality of the other spouse.

Article 5

Non-discrimination

1. The rules of a State Party on nationality shall not contain distinctions or include any practice which amount to discrimination on the grounds of sex, religion, race, colour or national or ethnic origin.

2. Each State Party shall be guided by the principle of non-discrimination between its nationals, whether they are nationals by birth or have acquired its nationality subsequently.

CHAPTER III

RULES RELATING TO NATIONALITY

Article 6

Acquisition of nationality

1. Each State Party shall provide in its internal law for its nationality to be acquired ex lege by the following persons:

- (a) children one of whose parents possesses, at the time of the birth of these children, the nationality of that State Party, subject to any exceptions which may be provided for by its internal law as regards children born abroad. With respect to children whose parenthood is established by recognition, court order or similar procedures, each State Party may provide that the child acquires its nationality following the procedure determined by its internal law;
- (b) foundlings found in its territory who would otherwise be stateless.

2. Each State Party shall provide in its internal law for its nationality to be acquired by children born on its territory who do not acquire at birth another nationality. Such nationality shall be granted:

- (a) at birth ex lege; or
- (b) subsequently, to children who remained stateless, upon an application being lodged with the appropriate authority, by or on behalf of the child concerned, in the manner prescribed by the internal law of the State Party. Such an application may be made subject to the lawful and habitual residence on its territory for a period not exceeding five years immediately preceding the lodging of the application.

3. Each State Party shall provide in its internal law for the possibility of naturalisation of persons lawfully and habitually resident on its territory. In establishing the conditions for naturalisation, it shall not provide for a period of residence exceeding ten years before the lodging of an application.

4. Each State Party shall facilitate in its internal law the acquisition of its nationality for the following persons:

- (a) spouses of its nationals;
- (b) children of one of its nationals, falling under the exception of Article 6, paragraph 1, sub-paragraph a;
- (c) children one of whose parents acquires or has acquired its nationality;

- (d) children adopted by one of its nationals;
- (e) persons who were born on its territory and reside there lawfully and habitually;
- (f) persons who are lawfully and habitually resident on its territory for a period of time beginning before the age of 18, that period to be determined by the internal law of the State Party concerned;
- (g) stateless persons and recognised refugees lawfully and habitually resident on its territory.

Article 7

Loss of nationality ex lege or at the initiative of a State Party

1. A State Party may not provide in its internal law for the loss of its nationality ex lege or at the initiative of the State Party except in the following cases:

- (a) voluntary acquisition of another nationality;
- (b) acquisition of the nationality of the State Party by means of fraudulent conduct, false information or concealment of any relevant fact attributable to the applicant;
- (c) voluntary service in a foreign military force;
- (d) conduct seriously prejudicial to the vital interests of the State Party;
- (e) lack of a genuine link between the State Party and a national habitually residing abroad;
- (f) where it is established during the minority of a child that the preconditions laid down by internal law which led to the ex lege acquisition of the nationality of the State Party are no longer fulfilled;
- (g) adoption of a child if the child acquires or possesses the foreign nationality of one or both of the adopting parents.

2. A State Party may provide for the loss of its nationality by children whose parents lose that nationality except in cases covered by sub-paragraphs c and d of paragraph 1. However, children shall not lose that nationality if one of their parents retains it.

3. A State Party may not provide in its internal law for the loss of its nationality under paragraphs 1 and 2 of this article if the person concerned would thereby become stateless, with the exception of the cases mentioned in paragraph 1, sub-paragraph b, of this article.

Article 8

Loss of nationality at the initiative of the individual

1. Each State Party shall permit the renunciation of its nationality provided the persons concerned do not thereby become stateless.

2. However, a State Party may provide in its internal law that renunciation may be effected only by nationals who are habitually resident abroad.

Article 9

Recovery of nationality

Each State Party shall facilitate, in the cases and under the conditions provided for by its internal law,

the recovery of its nationality by former nationals who are lawfully and habitually resident on its territory.

CHAPTER IV PROCEDURES RELATING TO NATIONALITY

Article 10

Processing of applications

Each State Party shall ensure that applications relating to the acquisition, retention, loss, recovery or certification of its nationality are processed within a reasonable time.

Article 11

Decisions

Each State Party shall ensure that decisions relating to the acquisition, retention, loss, recovery or certification of its nationality contain reasons in writing.

Article 12

Right to a review

Each State Party shall ensure that decisions relating to the acquisition, retention, loss, recovery or certification of its nationality be open to an administrative or judicial review in conformity with its internal law.

Article 13

Fees

1. Each State Party shall ensure that the fees for the acquisition, retention, loss, recovery or certification of its nationality be reasonable.

2. Each State Party shall ensure that the fees for an administrative or judicial review be not an obstacle for applicants.

CHAPTER V MULTIPLE NATIONALITY

Article 14

Cases of multiple nationality ex lege

1. A State Party shall allow:

- (a) children having different nationalities acquired automatically at birth to retain these nationalities;
- (b) its nationals to possess another nationality where this other nationality is automatically acquired by marriage.

2. The retention of the nationalities mentioned in paragraph 1 is subject to the relevant provisions of Article 7 of this Convention.

Article 15

Other possible cases of multiple nationality

The provisions of this Convention shall not limit the right of a State Party to determine in its internal law whether:

- (a) its nationals who acquire or possess the nationality of another State retain its nationality or lose it;
- (b) the acquisition or retention of its nationality is subject to the renunciation or loss of another nationality.

Article 16

Conservation of previous nationality

A State Party shall not make the renunciation or loss of another nationality a condition for the acquisition or retention of its nationality where such renunciation or loss is not possible or cannot reasonably be required.

Article 17

Rights and duties related to multiple nationality

1. Nationals of a State Party in possession of another nationality shall have, in the territory of that State Party in which they reside, the same rights and duties as other nationals of that State Party.

2. The provisions of this chapter do not affect:

- (a) the rules of international law concerning diplomatic or consular protection by a State Party in favour of one of its nationals who simultaneously possesses another nationality;
- (b) the application of the rules of private international law of each State Party in cases of multiple nationality.

CHAPTER VI STATE SUCCESSION AND NATIONALITY

Article 18

Principles

1. In matters of nationality in cases of State succession, each State Party concerned shall respect the principles of the rule of law, the rules concerning human rights and the principles contained in Articles 4 and 5 of this Convention and in paragraph 2 of this article, in particular in order to avoid statelessness.

2. In deciding on the granting or the retention of nationality in cases of State succession, each State Party concerned shall take account in particular of:

- (a) the genuine and effective link of the person concerned with the State;
- (b) the habitual residence of the person concerned at the time of State succession;
- (c) the will of the person concerned;
- (d) the territorial origin of the person concerned.

3. Where the acquisition of nationality is subject to the loss of a foreign nationality, the provisions of Article 16 of this Convention shall apply.

Article 19

Settlement by international agreement

In cases of State succession, States Parties concerned shall endeavour to regulate matters relating to nationality by agreement amongst themselves and, where applicable, in their relationship with other States concerned. Such agreements shall respect the principles and rules contained or referred to in this chapter.

Article 20

Principles concerning non-nationals

1. Each State Party shall respect the following principles:

- (a) nationals of a predecessor State habitually resident in the territory over which sovereignty is transferred to a successor State and who have not acquired its nationality shall have the right to remain in that State;
- (b) persons referred to in sub-paragraph a shall enjoy equality of treatment with nationals of the successor State in relation to social and economic rights.

2. Each State Party may exclude persons considered under paragraph 1 from employment in the public service involving the exercise of sovereign powers.

CHAPTER VII

MILITARY OBLIGATIONS IN CASES
OF MULTIPLE NATIONALITY

Article 21

Fulfilment of military obligations

1. Persons possessing the nationality of two or more States Parties shall be required to fulfil their military obligations in relation to one of those States Parties only.

2. The modes of application of paragraph 1 may be determined by special agreements between any of the States Parties.

3. Except where a special agreement which has been, or may be, concluded provides otherwise, the following provisions are applicable to persons possessing the nationality of two or more States Parties:

- (a) Any such person shall be subject to military obligations in relation to the State Party in whose territory they are habitually resident. Nevertheless, they shall be free to choose, up to the age of 19 years, to submit themselves to military obligations as volunteers in relation to any other State Party of which they are also nationals for a total and effective period at least equal to that of the active military service required by the former State Party;
- (b) Persons who are habitually resident in the territory of a State Party of which they are not nationals or in that of a State which is not a State Party may choose to perform their military service in the

territory of any State Party of which they are nationals;

- (c) Persons who, in accordance with the rules laid down in paragraphs a and b, shall fulfil their military obligations in relation to one State Party, as prescribed by the law of that State Party, shall be deemed to have fulfilled their military obligations in relation to any other State Party or States Parties of which they are also nationals;
- (d) Persons who, before the entry into force of this Convention between the States Parties of which they are nationals, have, in relation to one of those States Parties, fulfilled their military obligations in accordance with the law of that State Party, shall be deemed to have fulfilled the same obligations in relation to any other State Party or States Parties of which they are also nationals;
- (e) Persons who, in conformity with paragraph a, have performed their active military service in relation to one of the States Parties of which they are nationals, and subsequently transfer their habitual residence to the territory of the other State Party of which they are nationals, shall be liable to military service in the reserve only in relation to the latter State Party;
- (f) The application of this article shall not prejudice, in any respect, the nationality of the persons concerned;
- (g) In the event of mobilisation by any State Party, the obligations arising under this article shall not be binding upon that State Party.

Article 22

Exemption from military obligations
or alternative civil service

Except where a special agreement which has been, or may be, concluded provides otherwise, the following provisions are also applicable to persons possessing the nationality of two or more States Parties:

- (a) Article 21, paragraph 3, sub-paragraph c, of this Convention shall apply to persons who have been exempted from their military obligations or have fulfilled civil service as an alternative;
- (b) persons who are nationals of a State Party which does not require obligatory military service shall be considered as having satisfied their military obligations when they have their habitual residence in the territory of that State Party. Nevertheless, they should be deemed not to have satisfied their military obligations in relation to a State Party or States Parties of which they are equally nationals and where military service is required unless the said habitual residence has been maintained up to a certain age, which each State Party concerned shall notify at the time of signature or when depositing its instruments of ratification, acceptance or accession;
- (c) also persons who are nationals of a State Party which does not require obligatory military service shall be considered as having satisfied their military obligations when they have enlisted voluntarily in the military forces of that Party for a

total and effective period which is at least equal to that of the active military service of the State Party or States Parties of which they are also nationals without regard to where they have their habitual residence.

CHAPTER VIII

CO-OPERATION BETWEEN THE STATES PARTIES

Article 23

Co-operation between the States Parties

1. With a view to facilitating co-operation between the States Parties, their competent authorities shall:

- (a) provide the Secretary General of the Council of Europe with information about their internal law relating to nationality, including instances of statelessness and multiple nationality, and about developments concerning the application of the Convention;
- (b) provide each other upon request with information about their internal law relating to nationality and about developments concerning the application of the Convention.

2. States Parties shall co-operate amongst themselves and with other member States of the Council of Europe within the framework of the appropriate intergovernmental body of the Council of Europe in order to deal with all relevant problems and to promote the progressive development of legal principles and practice concerning nationality and related matters.

Article 24

Exchange of information

Each State Party may at any time declare that it shall inform any other State Party, having made the same declaration, of the voluntary acquisition of its nationality by nationals of the other State Party, subject to applicable laws concerning data protection. Such a declaration may indicate the conditions under which the State Party will give such information. The declaration may be withdrawn at any time.

CHAPTER IX

APPLICATION OF THE CONVENTION

Article 25

Declarations concerning the application of the Convention

1. Each State may declare, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, that it will exclude Chapter VII from the application of the Convention.

2. The provisions of Chapter VII shall be applicable only in the relations between States Parties for which it is in force.

3. Each State Party may, at any subsequent time,

notify the Secretary General of the Council of Europe that it will apply the provisions of Chapter VII excluded at the time of signature or in its instrument of ratification, acceptance, approval or accession. This notification shall become effective as from the date of its receipt.

Article 26

Effects of this Convention

1. The provisions of this Convention shall not prejudice the provisions of internal law and binding international instruments which are already in force or may come into force, under which more favourable rights are or would be accorded to individuals in the field of nationality.

2. This Convention does not prejudice the application of:

- (a) the 1963 Convention on the Reduction of Cases of Multiple Nationality and Military Obligations in Cases of Multiple Nationality and its Protocols;
- (b) other binding international instruments in so far as such instruments are compatible with this Convention, in the relationship between the States Parties bound by these instruments.

CHAPTER X

FINAL CLAUSES

Article 27

Signature and entry into force

1. This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe and the non-member States which have participated in its elaboration. Such States may express their consent to be bound by:

- (a) signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or
- (b) signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval.

Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

2. This Convention shall enter into force, for all States having expressed their consent to be bound by the Convention, on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which three member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by this Convention in accordance with the provisions of the preceding paragraph.

3. In respect of any State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of signature or of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 28

Accession

1. After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may invite any non-member State of the Council of Europe which has not participated in its elaboration to accede to this Convention.

2. In respect of any acceding State, this Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 29

Reservations

1. No reservations may be made to any of the provisions contained in Chapters I, II and VI of this Convention. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, make one or more reservations to other provisions of the Convention so long as they are compatible with the object and purpose of this Convention.

2. Any State which makes one or more reservations shall notify the Secretary General of the Council of Europe of the relevant contents of its internal law or of any other relevant information.

3. A State which has made one or more reservations in accordance with paragraph 1 shall consider withdrawing them in whole or in part as soon as circumstances permit. Such withdrawal shall be made by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe and shall become effective as from the date of its receipt.

4. Any State which extends the application of this Convention to a territory mentioned in the declaration referred to in Article 30, paragraph 2, may, in respect of the territory concerned, make one or more reservations in accordance with the provisions of the preceding paragraphs.

5. A State Party which has made reservations in respect of any of the provisions in Chapter VII of the Convention may not claim application of the said provisions by another State Party save in so far as it has itself accepted these provisions.

Article 30

Territorial application

1. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2. Any State may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration and for

whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings.

In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 31

Denunciation

1. Any State Party may at any time denounce the Convention as a whole or Chapter VII only by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of notification by the Secretary General.

Article 32

Notifications by the Secretary General

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, any Signatory, any Party and any other State which has acceded to this Convention of:

- (a) any signature;
- (b) the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- (c) any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 27 or 28 of this Convention;
- (d) any reservation and withdrawal of reservations made in pursuance of the provisions of Article 29 of this Convention;
- (e) any notification or declaration made under the provisions of Articles 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30 and 31 of this Convention;
- (f) any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Strasbourg, this sixth day of November 1997, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention and to any State invited to accede to this Convention.